

Lintuinfluenssalta suojautuminen

Tämä ohjeistus on tarkoitettu suojautumiseen tartuntataudeilta, joita linnut välittävät. Linnuissa esiintyviä ihmisille tartuntatauteja aiheuttavia taudinaiheuttajia on useita, muun muassa salmonella- ja kampylobakteerit sekä lintuinfluenssavirukset. Bakteerit tarttuvat herkästi ihmisiin ja on mahdollista, että lintuinfluenssaviruksetkin muuntuvat ihmisiin tarttuviksi. Toistuvat linnuissa esiintyvät lintuinfluenssaepidemiat ovat uhka mm. turkiseläin- ja ihmisten terveydelle.

Sisällysluettelo

Jos löydät kuolleen linnun luonnosta tai pihalueelta, toimi seuraavien ohjeiden mukaisesti

Yksittäiset kuolleet linnut jätetään luontoon. Joukkokuolemasta on ilmoitettava virkaeläinlääkärille. Pihasta löytyvät kuolleet linnut kannattaa poistaa hygieniasyistä.

Ohje, jos löydät luonnosta kuolleen linnun tai kohtaat lintujen joukkokuoleman

Kuolleita lintuja ei poisteta luonnosta. Joukkokuoleman kohdanneet linnut on kuitenkin ilmoitettava viranomaisille, jotka tarvittaessa päättävät lintujen poistosta luonnosta.

1. Älä koske kuolleeseen lintuun tai sen jätöksiin.

2. Jätä kuollut lintu paikoilleen. Yksittäisiä luonnonvaraisia kuolleita lintuja ei yleensä poisteta luonnosta.
3. Jos olet kuitenkin koskettanut lintua, pese kädet hyvin vedellä ja saippualla. Lisäksi voit käyttää alkoholipitoista käsihuuhdetta.
4. Jos kuolleita lintuja on paljon eli havaitset Ruokaviraston määrittelemän lintujen **joukkokuoleman**, tee ilmoitus Ruokaviraston ohjeiden mukaan lähimmälle virkaeläinlääkärille, esimerkiksi kunnan eläinlääkärille. [Ks. eläinlääkärien yhteystiedot Ruokaviraston sivuilta.](#)

Ruokaviraston mukaan joukkokuolemana voidaan pitää esimerkiksi useamman kuin yhden joutsenen, yli viiden muun vesilinnun tai yli kymmenen muun kuolleen linnun löytymistä samalta alueelta. [Katso lisätietoa: Usein kysyttyä lintuinfluenssasta \(Ruokavirasto\).](#)

Ohje yksittäisen linnun poistoon piha-alueelta

1. Ota kaksi jätessäkkiä. Säkkien pitää olla reilun kokoisia linnun kokoon nähden.
2. Tee molempien säkkien suihin pitkä taitos.
3. Laita kädet toisen jätessäkin taitoksen sisään ja vedä lintu säkkiin.
4. Laita säkki napakasti kiinni esimerkiksi solmimalla tai nippusiteellä.
5. Laita säkki toiseen, tyhjään säkkiin.
6. Laita toinenkin säkki napakasti kiinni esimerkiksi solmimalla tai nippusiteellä.
7. Pese kädet huolellisesti saippualla ja vedellä toimenpiteen jälkeen.
8. Vie säkki sekajätteeseen.

HUOM. Jos olet taajama-alueen ulkopuolella, toimi näin:

1. Kaiva linnulle hauta.
2. Nosta lintu lapiolla hautaan.
3. Älä kosketa käsin lintuun äläkä pakkaa sitä muovipussiin.
4. Pese lapio ja kädet hyvin.

Ohje lintujen ulosteiden tahrimien pöytien, tuolien ja terassien puhdistukseen

Auringon säteily hävittää mikrobeja ulkona, mutta ei pysty vaikuttamaan tahrojen sisään, siksi lintujen jätöksiä on pestävä pois oleskelualueilta.

Pöytien ja tuolien pesu

1. Laita tiiviit kertakäyttökäsineet käteen.
2. Pese lintujen tahrimat ulkopöydät ja -tuolit pesuliinalla, vedellä ja yleispesuaineilla.
3. Laita pesuliina sekajätteisiin tai pese se vähintään 60 °C pesuohjelmalla väljässä vedessä.
4. Laita myös käytetyt käsineet sekajätteisiin ja pese sen jälkeen kädet hyvin vedellä ja saippualla.

Terassin pesu

1. Laita kumisaappaat jalkaan
2. Kostuta terassi vesiletkulla.
3. Harjaa pitkävartisella harjalla märkiä pintoja, sillä kuivana harjaaminen nostaa pölyä ilmaan.
4. Älä puhdista lintujen jätöksiä oleskeluterassilta painepesurilla. Se levittää tahroja aerosolina ilmaan.

Tietoa työpaikoille, joissa on erityinen riski altistua lintuinfluenssalle

Lintuinfluenssaa saattaa esiintyä esimerkiksi turkiseläintiloilla ja siipikarjatiljoilla. Myös ulkotyössä, jossa kohtaa lintuja, niiden osia tai jätöksiä, saattaa olla altistumisriski.

Suojautumisohjeita työpaikoille

Kun linnuissa, turkiseläimissä tai muissa eläimissä on todettu ihmisiin tarttuva tartuntatauti, taudin torjuntatoimiin osallistuvien tulee suojautua huolellisesti. Eläinterveysviranomaiset johtavat torjuntatoimia.

Ohje työkohteisiin, joissa on paljon lintujen jätöksiä

Suojautumisohjeessa on mukana myös ohjeet työskentelystä paikoissa, jotka ovat pahoin saastuneita lintujen ulosteilla. Tällaisia paikkoja voivat olla esimerkiksi merimerkit ja sillanaluset.

[Suojautuminen lintujen runsailta jätöksiltä työkohteessa](#)

Suojautumisohje raatojen keräämiseen lintujen joukkokuoleman varalle

Ilmoita havaitsemasi lintujen joukkokuolema kunnaneläinlääkärille. Viranomaiset ohjaavat lintujen keräyksen. [Ks. eläinlääkärien yhteystiedot \(Ruokavirasto\)](#).

[Suojautumisohje lintujen raatojen keräämiseen joukkokuoleman yhteydessä](#)

Ohjeita turkistiloille ja siipikarjatiloilta

Vaikka tautisuojaus turkiseläintarhoilla olisi asianmukainen, lintuinfluenssatartunnat turkiseläintarhoilla ovat mahdollisia, kun linnut etsivät ruokaa varjotaloista. Tartuntoja saattaa olla vaikea havaita. Tämän vuoksi turkiseläinten tuotannossa on edelleen suojauduttava.

[Suojautuminen lintuinfluenssaan sairastuneiden tuotantoeläinten hoidossa](#)

[Suojautumisohje turkiseläinten hoitoon, kun eläinten ei tiedetä sairastuneen](#)

[Suojautumisohje turkiseläinten lopetukseen](#)

[Suojautumisohje siipikarjan lopetukseen](#)

[Suojautuminen lintuinfluenssalta turkiseläinten nahkonnassa](#)

Ohje viljankorjuuseen - ja käsittelyyn

Lintuinfluenssan leviämisen ehkäisy on tarpeen myös viljankorjuussa ja -käsittelyssä.

[Lintuinfluenssariskin hallinta viljankorjuussa ja -käsittelyssä](#)

Yllä olevat ohjeet löytyvät myös sivun vasemmasta reunasta.

Altistuminen lintuinfluenssavirukselle voi olla merkittävää seuraavissa tehtävissä

- joukoittain kuolleiden luonnonlintujen keräys, kuljetus ja hävittäminen

- luonnonvaraisten sairaiden eläinten otto hoitoon
- hoito eläinten pitopaikoissa, jossa on tai epäillään olevan tartunnan saaneita eläimiä
- tartunnan saaneiden eläinten lopettaminen
- tartunnan saaneiden eläinten jätöksien hävittäminen
- saastuneiden tilojen puhdistus ja desinfektio
- työ ahtaissa tiloissa, joissa on runsaasti tartunnan saaneiden eläinten jätöksiä
- näytteiden otto luonnonvaraisista eläimistä
- näytteiden otto eläinten pitopaikoissa
- eläinlääketieteellinen tutkimus ja eläinten ruumiinavaus.

Miten virus tarttuu eläimestä ihmiseen?

Jos eläimissä esiintyvä tartuntatauti voi tarttua ihmiseen, tartunnan saattaa saada sairaasta eläimestä, sen osista tai ulosteesta kosketuksen, silmien, suun tai hengitysteiden kautta.

Tartuntavaaraa lisää likaisin käsin syöminen tai tupakointi ja silmien tai nenän hierominen.

Viruksen säilyvyys vaikuttaa tartunnan mahdollisuuteen

Tartunnan mahdollisuuteen vaikuttaa bakteerin tai viruksen säilyvyys. Lintuinfluenssavirus voi säilyä päiviä, jopa viikkoja linnun ulosteessa. Kylmä pidentää viruksen säilymisaikaa. Auringon säteily ja kuumuus tuhoavat virusta.

Virusta hävitetään desinfektiolaitteella laboratorio-olosuhteissa. Käytännössä tehoaa 60 °C:n pesu pyykkikoneessa.

Desinfektioaineet tuhoavat bakteereita ja viruksia ainekohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti. Iho desinfioidaan alkoholipitoisella käsihuuhteella.

Ensisijainen keino puhdistaa kädet on tehokas pesu vedellä ja saippualla.

Esimerkkejä tartuntatavoista:

- suora kosketus eläviin tai kuolleisiin tartunnan saaneisiin eläimiin, niiden ulosteisiin tai muihin elimistön nesteisiin tai eritteisiin
- ilmassa leijuvan pölyn ja aerosolien hengittäminen, kun niissä on eläinten ulosteita, elimistön nesteitä tai eläimistä irronnutta pölyä ja hilsettä

- eläimet yskivät ja aivastelevat sairaina ja voivat aiheuttaa pisaratartunnan
- eläinten hengityksessä syntyy aerosoleja ja eläinten liikkeet lisäävät aerosolien pitoisuutta ilmassa.
- ulosteiden ja muun lian painepesu synnyttää aerosolia.
- ahtaissa paikoissa ryömiminen nostaa pölyä ilmaan
- kosketus taudinaiheuttajalla kontaminoituneisiin häkkeihin tai eläinsuojan tai muiden sairastuneiden eläinten kanssa kosketuksissa olleisiin pintoihin tai välineisiin ja varusteisiin.

Tutustu myös

[Ruokaviraston ZoonosikeskusUsein kysyttyä lintuinfluenssasta \(Ruokavirasto\)](#)
[THL:n lintuinfluenssasivut \(THL\)](#)

Kysy lisää asiantuntijoiltamme

Erja Mäkelä

vanhempi asiantuntija
Sähköpostiosoite
erja.makela [at] ttl.fi
Puhelin
+358 30 474 2595

Avainsanat

[infektio](#)